

Publicerad 2010-06-07

En bok fylld av kloka tankar om långsiktigt värdeskapande

Ju kortare perspektiv finansmarknaden har, ju större är behovet att sätta vårt vardagliga vinstmaximerande i ett större perspektiv. Vi har läst något så ovanligt som en samtalsbok mellan två kloka män som är både dynamisk, ifrågasättande och klargörande när det gäller företagens ansvar i samhället.

Vårt perspektiv minskar i takt med att de finansiella rapporterna duggar tätare. Om vi fokuserar på att vinstmaximera idag riskerar vi att ta beslut som påverkar vinsten negativt imorgon – ändå gör vi det. Definitionen på hållbarhet handlar om att ”tillfredsställa dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov”. Ett exempel; om vi använder fossila bränslen och påverkar klimatet kommer det att begränsa barnens valmöjligheter i framtiden. Frågan är dock av vilka anledningar en företagsledare skulle ha för att bry sig om effekterna på lång sikt, när det enda som hon mäts på är de kortsiktiga resultaten. (Pontus Schultz, publisher för Veckans Affärer, tillhör dem som skrivit om riskerna.)

När man planterar nya träd efter att ha avverkat en skogsfastighet vet man att det tar uppemot 100 år innan man kan få full nytta av det. En barnlös skogsägare som ändå planterar nya träd vittnar om ett perspektiv som sträcker sig in i en fjärran framtid och som därför kräver uthållighet. Kan vinstdrivande företag skapa lönsamhet utifrån en insikt om värdet av ett långsiktigt perspektiv?

Det är grundfrågan i boken ”Din framgång – ingen annan illa. Mellan vinstmaximerig och evigt liv.” som är något så ovanligt som en samtalsbok mellan två kloka män med väldigt olika bakgrund. Leif Brodén är chef för Södrakoncernen och Bengt Jacobsson är etnolog och samtalen emellan är dynamiskt, ifrågasättande och klargörande. Resultatet är årets bästa bok om hållbart företagande där livsfilosofi och företagande blandas på ett sätt som liknar hur de blandas i verkligheten.

Det är både roligt och tankeväckande att läsa en bok där psykologen CG Jung citeras, följt av tankar om likheten mellan att spänna en gitarrsträng och att inte bränna ut sig. Balans är nyckelordet för ansträngningarna – man får inte spänna för hårt och inte för löst för att få en vacker ton. Det kan låta som om boken innehåller en del snömos, men tvärtom är den mycket mer konkret än titeln ger sken av, samtidigt som den ger nya infallsvinklar. Som när Jacobsson citerar poeten TS Elliot i ena stycket och Brodén i nästa stycke visar hur poetens tankar går igen i Södrakoncernens strategi för produktionsökning under 2000-2008!

Produktivitetsökning är ett återkommande tema i boken och ju mer vi läser ju mer framstår Södrakoncernen i våra ögon som en svensk motsvarighet till Toyota, med en alldeles egen version av biltillverkarens filosofi om ständiga förbättringar, kaizen. För att öka produktiviteten med två procent varje år, samtidigt som man tar hänsyn till både de anställda, omvärlden och framtiden, har Södrakoncernen fostrat en företagskultur där de anställdas idéer tas tillvara. I dagsläget genomförs 57 idéer från medarbetarna – varje vecka!

Kanske är det den nära och naturliga kopplingen till skogens långsiktiga perspektiv som gjort dem kloka och

som medför att innehållet i samtalet mellan Brodén och Jacobsson har bäring på så många områden? Boken är en unik inblick i ett reflekterande ledarskap där transparens och öppenhet är ledstjärnor och där inte policies av olika slag tillåts ersätta individens reflekterande tänkande.

Med skogen som exempel konstaterar de att den likartade sidans enfald står mot den olikartade sidans mångfald. Blandskogarna klarade sig bättre i orkanen Gudrun än de skogar där det bara växte en sorts träd. Detsamma gäller naturligtvis blandningen av människor i stora organisationer.

En brukspatron i Värmland hade ett motto som löd ”vår framgång, ingen annan illa”. Det gav vägledning för att kunna skapa riktiga värden. ”Vår framgång” skulle kunna vara vinstmaximering, men ”ingen annan illa” påminner om att värdet alltid kommer först och sätter sina begränsningar för nyttan eller vinsten.

I samtalet konstateras att fri konkurrens och självbestämmande borde bejakas mer därför att det i längden skapar resurseffektiva lösningar. Men här pekas också på den fria marknadens baksida; Marknadskrafterna vilar på utbud och efterfrågan, vilket formuleras i ett pris. Det priset fluktuerar beroende på just utbud och efterfrågan. Men värdet av det du gör blir väldigt sällan samma sak som priset. Priset är kortsiktigt och värdet är långsiktigt.

Detsamma gäller boken. Det pris vi betalar för ”Din framgång – ingen annan illa. Mellan vinstmaximering och evigt liv” i bokhandeln är kortsiktigt, medan insikterna vi fått av samtalet mellan den eftertänksamme kapitalisten och den nyfikne etnologen har ett värde som står sig mycket länge.

/Redaktionen

Köp DIN FRAMGÅNG - INGEN ANNAN ILLA. Mellan vinstmaximering och evigt liv.

DIN FRAMGÅNG - INGEN ANNAN ILLA. Mellan vinstmaximering och evigt liv.

Leif Brodén, Bengt Jacobsson

180 sidor (inbunden), Litteraturhuset, 2010, 289 kr hos Litteraturhuset